

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A helyzetről.

Budapest, január 9.

Magyarország nemzeti ünnepet ült. A magyar nép a szó legmagasztosabb és legszebb értelmében népszerű *jubiláris ünnepet* rendezett kedvencének s legnagyobb élő írójának ama napon, melyen betelt irodalmi működésének ötvenedik esztendeje; ünnepet, amelyhez az alapakkordot királyi kijelentés, a zároakkordot gyermeki szívek megnyilatkozása adta; ünnepet, a mely harmónikus viszhangzik minden magyar szívben s örök időnkig élni fog, mint kiegészítő alkatrésze az ezeréves fenállásához siető szent István-birodalom művelődéstörténelmének. Midőn a magyar nemzet, élén dicsőséges királyával költőjét tisztelte, önmagát tisztelte meg.

A *püspöki értekezlet* annak idején egyhangulag hozott határozatának megfelelőleg az egyházpolitikai reformokra vonatkozó közös pásztorlevelét január 6-án Magyarország összes katolikus templomaiban kihirdették és egyuttal ex cathedra megmagyarázták. A pásztorlevél időelőtti közzététele a hírlapok által mindenestre tetemesen csökkentette a szent okirat hatását. Ami a prédikációkat illeti, melyekkel a papok a püspököknek a hívekhez intézett felhívását bevezették, konstátálnunk kell, hogy a lelkészkezdő katolikus papok többsége a prédikációban is figyelemmel volt a közös pásztorlevél defenzív jellegére, a mint e jelleget maga a pásztorlevél is nyomatékosan hangsúlyozza s nem egy lelkész teljes figyelembe vette a keresztény szeretet szellemét is, amely

különösen a *Samassa* érsek által az egyházmegyéje papságához intézett utasítást hatja át. A papságra végre is csak az egyházfők magatartása gyakorolhat mértékadó betolyást; már pedig ezek csupán a védelemre és nem a támadásra intenek, imádkozásra s békés propagandára, nem pedig heveskedésre, harcra.

Plener osztrák pénzügyminiszter három napot töltött Budapesten s *Wekerle* dr. miniszterelnökkel végigtárgyalta a valuta rendezésre vonatkozó mozzanatok egész tartalmát. A két államférfi a legjobb akaratot és legnagyobb előzékenységet vitte magával az értekezletbe: nem csoda, hogy mindenben a legsimábban megégyeztek s hogy értekezéseik ahhoz a tényhez vezettek, hogy a rendezés művét nemcsak kitartással és szakadatlanul folytatják, hanem oly gyorsan is, a mint a világpiacz helyzete csak megengedi. Már legközelebb felveszik az érdemleges tárgyalásokat az osztrák-magyar bankkal és pedig ezuttal már a bank szabadalmának meghosszabbítására vonatkozólag is, a mely nélkül messzetekintő műveletekbe nem bocsátkozhatnák az intézet s nem vállalkozhatnák ama kockázatokra, melyeket a valutarendezés nagy műve tőle is kell hogy megkívánjon. *Wekerle* miniszterelnök e tárgyalások érdekében valószínűleg már a legközelebbi napokban Bécsbe utazik.

BELFÖLD.

Egyházpolitika.

A M. Allam kísüti, hogy a budapesti kath. nagygyűlés alkalmából a vörös zász-

ló hívei a szocialista munkások tüntetni akarnak a „fekete” zászló: a kath. nagygyűlés ellen.

Emiatti elkeseredésében aztán arra vete-medik, hogy zsidó üldözéssel, zikzene zakozene-nótával, sőt — horrendum dictu — új Szent-Bertalan-éj borzalmával fenyegeti meg a vörös zászlós szabadonczokat, irván a következőket:

„Ha a tüntetések megtörténnének, ez annyit jelentene, hogy a kormány az egyházpolitikai küzdelmet az utózára akarja vinni. Erre is van válaszuk. Mibármily tüntetésért az izraelitákat tesszük felelőssé, mert ők vezetik a szocialistákat, ők vezetnek a katolikusok ellen a hírlapi háborút, azért ha minket megtámadnak, ez jeladásul fog szolgálni, hogy szent Vincoze napjának előestéjén, azaz jan. 21-én az ország minden falujában egyszerre megkezdődjenek a tüntetések, a mai vallási háborunak egyedüli okai a zsidók ellen és pedig nem szórványosan, hanem egyszerre.

A magyar nép még nem feledte el az 1883-iki nótát s fog találni módot, hogy az egyházpolitika helyett a zsidókérdés jöjjön napirendre. Ebben a kérdésben aztán minden keresztény egyet fog érteni. Ez a mi válaszuk és ultimátumunk.”

Aradmegye közgyűlése.

Arad, január 9.

I.

Aradmegye törvényhatósági bizottságának imént lefolyt évnegyedes közgyűlésére nagy számmal gyűltek egybe a megyebizottsági tagok. Az érdeklődést, mely a tömeges megjelenésben nyilvánult, főleg Aradmegye közgazgatási eljárásainak és a járásbíróóságok beosztásának összhang-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A görög föld és népe.

— Irta és a „Kölcsey-Egyesület” 1893. december 22-iki estélyén fölolvasta: Csorépf József dr. —
(Folytatás.)

Máshol meg szintén a gyalogjárón a fal hosszában, vagy pedig a látogatottabb középületek kapuboltozata alatt antiquariusok tüknek tanyát kirakván ócska könyveiken kívül költeményeket, énekeket vagy ponyvára való históriákat tartalmazó füzeteiket; aggatnak ki a mi olvasóinkhoz hasonló füzereket is, aminőket azonban a görög nem szent cizéla vásárol és használ, mint mi az olvasót, hanem azért, hogy tétlenségében vagy jártában-kelében legyen mit morzsolgatnia ujjáival. Itt a kapu alatt fabódében cukor- és tészta süteményt, az ott dohányt és szivart, a forgalmasabb utcák szögletén pedig csapra ütött nagy hordóból friss víz ezimén amolyan langyosfélélt árulgatnak. Ha a nagy melegben megunta az ember a járást-kelést, sűrűn akad vendéglőkre s kávéházakra, melyek már a dél-előtti órákban telvél frissítő ital szűresölgetése mellett újságot olvasó vagy társalgó közönséggel; a félreese asztalok körül 2—3 kártyázó társaság is akad. Az időtöltés ez utóbbi nemét az alsóbb rendű nép is nagyon kedveli.

Déltájban legjobb görög szokás szerint megebédelni s jó hosszú siestát tartani; mert egyrészt a nagy hőség mellett ugy sem esik jól megfigyeléseket tenni, de másrészt meg új erőt kell gyűjteni a hűvösebb napszakokban újra megelevenedő utozai élet tanulmányozására. Négy óra tájban már kezdődik a mozgolódás. A kávéházak hűvösödő terein ott mutatkozik a nyárspolgárokkal s üzletemberekkel vegyes uri közönség. A fekete leves mellé 5 leptáért, kb. 2 kr értékű pénzdarábért töltött csibukot is szolgáltat a kávéházi szolgáló személyzet. A csibukszár egy nyulványa a földre helyezett üveg vízbe ér, s a görög órahosszat is elfüstölget s elbugyborékol ott gondjai társaságában a nélkül, hogy szomszédjára akár ügyet is vetne. A gyűjtővel, mely drágább mint nálunk, ügyesen takarékoskodnak. Kis bádogszalenczében hamu alá rejtett parazsat tesznek föl kávéval együtt az asztalra, s az óráig megtartja tüztét. Ott sentereg a cipőtisztító gyereksereg is, s boldog az, a ki a vendégek részéről foglalkozást kap. Körül-körüljár hol tekintetedet hol lábbelidet vizsgálva s örömmel mutogatja társainak, ha valami hibát vesz észre lábbelid tisztaságában, de ugy, hogy te is észrevehessed. Csak többszöri visszautasításra takarodik el közeledből, s mindjárt másikk terem a helyén. Ha megunjuk az áldogilást, keresztberakott lábakkal leül eléd s ugy figyel minden mozdulatra. Ha valamit eldobsz

vagy elejtesz, rögtön ott terem s minden oldalról fürkészi, nem tudna-e valami értéket kinezni belőle; s hi látja, hogy számot tartasz rá, hűségesen visszaszolgáltattja, bár meglátszik arczán, hogy nehezére esik megválni tőle. Csak legkisebb jelét is vegya észre, hogy cipőd tisztítása ellen kifogásod nincs, rögtön oda ugrik, leröpi válláról a tisztító eszközöket tartalmazó faládikát s kiirtve lábadd alá tolja. Két kézzel, gyorsan és ügyesen végzi dolgát, egy percz alatt készen van a nagy megeledeéssel vágja zsebre a fáradsága díjául kapott 5 leptát.

Az utcák e közben egyre élénkülnek. A Peiraius bása Phaleronba vivő gőzkocsi megnépesednek. Ide, e szép kikötők fürdőibe tódul üdülni az előkelőbb közönség. E helyeken bő kárpótlást is talál a nap-pali forróság gyötrelmeiért. Előbb a langyos, párját ritkító tengeri fürdő élvezete, azután a tengerpart üde, a etherszerűlevegőjében exotikus ételek, a kagylók különféle fajtái, s üdítő italok mellett folytatott társalgás, majd séta, testet, lelket újra éleszt. Itt, e tündöz-zasztó levegő élvezetében, a változatos alakulatu szárazföld bilincsei közé foglalt tengerhatalom s az itt-ott mintegy hadifoglul ejtett szigetek, végre mindezeknek egy-egy felhő-folttal arnyékolt éjkoronája szemléletében érti meg az ember az antik görög költészet és képzőművészet magasztos ihletét, a lágyság és nyugalom, a fenség és szenvedély, a lelke-

ba hozatala tárgyában leérkezett s alább egész terjedelmében közlendő belügyminiszteri intézkedés keltette.

Ennél a pontnál vitától lehetett tartani, de mert a megye állandó választmánya olyan értelmű határozati javaslatot terjesztett elő, a melylyel a megyei közgyűlés egy korábbi határozatának a belügyi kormány intézvényével szemben is érvényt akar szerezni, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta el vita nélkül a javaslatot.

Az állandó választmány igen helyesen kontemplált másik javaslatával a katonai német levelezések tárgyában Hevesmegye törvényhatóságának pártolás végett megküldött feliratát mellőzte el, mert nem tartja időszerűnek, — a mint hogy nem is az, — most fessegetni a kérdést, a mikor más, sokkal fontosabb reformok vannak a képviselőház s a törvényhozás napirendjén.

A száz pontból álló tárgysorozatot rövid másfél óra alatt, minden esetben az állandó választmány javaslatához képest intézte el a közgyűlés, melynek lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

II.

Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak Szathmáry Gyula alispán, Dálnoky Nagy Lajos főjegyző, Vásárhelyi Béla, Bohus István, Bohus László, Boros Béni, Ormos Péter, Szacsay Béla, Ortutay Gyula, Balog István, Csukay Sándor, Heinrich Sándor, Solymossy Lajos, Paradeyser Lajos, Kiss Lajos, Ottlik Géza, Fischer Adolf, Bolyos József, Sváb Aurél, Issekutz Károly dr., Vertán Péter, Nemes Zoltán, Vertán István, Kállay Kovács Gyula, Baross Ferencz dr., Varjassy Arpad, Szentpétery Antal, Bohus Lajos, Institoris István dr., Vannay János, Temesváry Jakab, Szentes Vidor, Páris Gábor, Vikol Gerő, Mózes Mihály, Rázel István, Gröfner Viktor, Takácsy Sándor dr., Bánhidy Antal br., Pálffy József, Monti Alajos, Orody Nándor, Nachtnébel Ödön, Schveger Lajos, Beles János, Gurbán Konstantin, Fribeisz Miklós, Königsseg Fidélg, Zubor Gyula, Nikóliás Döme, Bedrich Lajos, Bolyos Mátyás, Kacsinka Arpad, Povázsay Soma, Momák Florián stb. bizottsági tagok.

Folyó ügyek.

Elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván, az alispán évnegyedes jelentése tudomásul vétetett.

Helyeslőleg vették tudomásul azon alispáni intézkedést is, melynek értelmében a m. kir. honvédség és József főherceg jubileuma alkalmából a jubiláns honvédfőparancsnokhoz a törvényhatóság nevében üdvözlő feliratot intézett.

sedés és mámor mesterkéltég nélkül való fokozatait.

A ki azonban e legszebb és legkellemesebb szórakozást nélkülözni kénytelen, a város közelében is föltalálja a maga időtöltését és üdülését. Sétáló társaságnak jó pihenő helyet nyújt a Kolonos megtekintése után a nyaranta teljesen kiszáradt Kephissos mentén végighúzódó olajfa-erdő hűse, vagy más irányban az Akropolis, vagy a Dionysos-színház márvány ülőhelyei. A temetőt a benlakókka: inkább csak a kegyelet keresteti föl; idegen azonban ki nem fogy benne az érdekesnél érdekesebb látnivalókból. Legjobban lekötik figyelmét a síremlékek különösségei. Fölrirtaik közt legnagyobb számmal vannak olyanok, melyek a hazafiui nagyságot, eredményekben gazdag köztevékenységet vagy áldozati készségeit öröklítik meg. Domboru műveik s metszvényeik a gyász és kegyelet symbolikus kifejezései sépen olyanok, mint a minőket a Kera meikos antik temetőjében láthatni. Itt a haldokló bucsuzik kézfogással bánatos hozzátartozóitól, ott intésre emelt jobbajával köti lelkükre ama legfőbb gondjait, melyek őt a sirba is követik, mert költőnk szavai szerint is

... a str sok mindent elfed:
But, örömet, fényt, szerelmet;
De ki gyermekét szerette,
Gondját sir el nem temette!

(Vége következik.)

A számonkérő szék rendet konstatáló jelentését tudomásul vették.

Az igazoló választmány jelentése nyomán a november 23-án megejtett megyebizottsági tagválasztások alkalmával megválasztottak a törvényhatóság választott tagjainak névjegyzékébe felvették s a megfelelően tárczi választás ügyében a vizsgálat eredménye bekvántatott.

A belügyminiszter azon intézvényét, melylyel Aradmegye folyó évi költségvetését jóváhagyja, tudomásul vették.

Választások.

Fábián László főispán bejelenti, hogy a közigazgatási bizottságból Boros Béni, Bohus István, Nachtnébel Ödön, Ormos Péter és Vásárhelyi Béla megbízatásuk lejártával kiléptek helyük választás utján újra betöltendő. A szavazást elrendeli s a szavazatszedő bizottság elnökéül Bohus Istvánt, tagjainul Solymossy Lajost és Varjassy Arpadot kéri fel.

A választás megejtetvén, a kiléptettek két évre újra beválasztattak.

Az igazoló választmányba a főispán elnökül Nachtnébel Ödönt, tagokul Beles Jánost, Bogdán Virgil dr. és Hauser Károlyt nevezte ki, a közgyűlés pedig Bogdánffy Gergelyt, Dániel Gergelyt, Szentpétery Antalt, Takácsy Sándor dr. és Vörös Vidort választotta.

A jegyzőnyugdíjazások orvosi szakbizottságába Issekutz Károly dr. főorvos elnöklete alatt Mattavovszky Nándor dr. és Párecz Gyula dr. választották.

A bíráló választmányban Jonescu Lázár helye Schvóbb Auréllal tölletett be.

Az egészségügyi bizottságba Jonescu helyére Lukácsy Lajost választották.

A kórházi bizottságban Jonescu Lázár helyét Schvóbb Auréllal töllettek be.

Községi számvizsgáló biztosokul kiküldettek Kuvimba Molnár Lajos, Ujpanátra Szentpétery Antal, Kurticsra Takácsy Sándor dr., Magyarádra Rakusán Károly, Kovaszinczra Bohus Lajos, Silingyára Solymossy Lajos, Kapruczára Konoppy Kálmán, Pleskuozára Rázel István, Csermőre Solymossy Lajos, Bokszege Barkassy Kálmán, Szöllőre Rakusán Károly, Szapáriligetre Králitz Gyula, Miskére Balogh István és Otlakára Wittmann János.

Vásárhelyi László a községi számvizsgálók jelentését a közgyűlés elé kéri be-terjeszteni.

Szathmáry Gyula alispán a jelentéseket a községi számadások kapcsán be fogja terjeszteni.

A járások beosztása.

Dálnoky Nagy Lajos megyei főjegyző felolvasta ezután a szoigabirói járások székhelyének a járásbiróságok székhelyével való összhangba hozatala tárgyában kelt közgyűlési határozatra vonatkozólag leérkezett következő belügyminiszteri intézvényét.

Aradvármegye közönségének

Aradon.

A vármegye közigazgatási járási és járásbirósági beosztásának összhangba hozatala tárgyában a f. é. ápril hó 27. és 28. napján tartott közgyűléséből 436. sz. a. tett felterjesztésére, az igazságügyminiszter ural folytatott tárgyalás után, a következőkben válaszolok:

1. Az igazságügyminiszter ur nem zárkozik el annak szüksége elől, hogy a jelenlegi nagybuttyini kir. járásbiróság székhelye Borossebes községbe helyeztessék s mivel a kérdés gyakorlati megoldása csakis akkor válnék lehetővé, ha és a mennyiben a járásbiróság hivatali és fogházhelyiségének elhelyezésére, ugyszintén a hivatalnoki személyzet lakásainak befogadására elegendő és alkalmas épületek állnak rendelkezésre, nem fog kénni az e részben szükséges tárgyalásokat annak idején folyamatba tétetni.

2. A ternovai közigazgatási járásnak fentartásába a vármegye közönsége által felhozott indokoknál fogva belenyugszom.

3. Hogy a borossebesi közigazgatási járás a járásbirósággal területileg is megegyezék, imént idézett felterjesztésében foglalt előzetes kijelentéséhez képest felhívom a vármegye közönségét, hogy Hódos és Kujed községeknek a ternovai, Algyest, Berza és Vojvogyén községeknek a borosjenői közigazgatási járásba való átcsatolását határozatilag mondja ki s határozatát jóváhagyásom alá terjessze.

4. A vármegye közönsége azon kívánságát, hogy Csicsér, Mondorlak és Szabadhely községek a radnai kir. járásbiróság területéből közigazgatási beosztásuknak megfelelőleg az aradi járásbirósághoz csatoltassanak át, az igazságügyi kormányzat elfogadja, Gyorok és Kuvin községekre nézve azonban ugyanez a kívánság nem teljesíthető, mert az aradi járásbiróság már is túl nagy forgalommal bír, de megkülönböztetve is Gyorok és Kuvin községek Aradtól már távol fekszenek. Felhívom tehát a vármegye közönségét, hogy Gyorok és Kuvin községeket járásbirósági beosztásuknak megfelelőleg az aradi közigazgatási járásból a radnaiba ossza be és vonatkozó határozatát jóváhagyásra terjessze fel.

5. Ami az eleki járás területét illeti, a mennyiben a közigazgatási beosztás változatlanul fenntartatnék, az összhang csakis úgy volna létre hozható, ha vagy egy új járásbiróság állittatnék fel e járás területére, vagy pedig a járás összes községei az aradi vagy Kisjenői járásbiróság területéhez csatoltatnának.

Minthogy azonban az utóbbi terv megvalósításának az igazságügyminiszter ur irányadó kijelentése szerint az áll utjában, hogy a községek egyik része, Aradtól másik része pedig Kisjenőtől igen nagy távolságra esik, s az aradi járásbiróság területe különben sem növelhető, minthogy továbbá az eleki járás területére esetleg felállítandó kir. járásbiróság csak kis területtel és csekély forgalommal bírhatna s az aradi kir. törvényszék kerületében lévő amugy is kis területű és forgalmu járásbiróságokat még egy ilyennel szaporítani a helyes igazságügyi politikai kívánalmaival merőben ellenkeznék: újból fel kell hívnom a vármegye közönségét arra, hogy az eleki közigazgatási járás felosztásának, és a járás községeinek azok törvénykezési beosztása szerint az aradi és kisjenői közigazgatási járások között való megosztásának kérdését ismét vegye tárgyalás alá és megállapodását hozzám terjessze fel.

Budapest, 1893. decz. 6.

Hieronymis k.

Felolvasta továbbá az állandó választmány szépen indokolt határozati javaslatát, melyhez képest a közgyűlés a belügyminiszter intézvényének első négy pontját tudomásul veszi, az ötödik és hatodik pontra nézve azonban az 1893 évi április hó 27. és 28-án tartott megyegyűlés határozatainak szellemében újabb felterjesztést intéz a belügyminiszterhez.

A határozattá emelt állandó választmányi javaslatnak az új felterjesztésre vonatkozó része a következőleg hangzik:

Az 5. és 6-ik pontokat illetőleg mintán Kuvin és Gyorok községeknek az aradi járásból a radnaiba való csatolása a különben is nagy kiterjedésű radnai járás adminisztrációját tetemesen megnehezítené s miután a közigazgatás helyes ellátása szempontjából épúgy mint a ternovai, az eleki járás sem szüntethető meg, Kuvin és Gyorok községeknek járásbirósági tekintetből az aradi járásbirósághoz való beosztása, valamint az eleki közigazgatási járás fentartása s Elek

köztségben egy újjárásbiróság felállítása iránt, melynek területkörüly módon egészítették ki, hogy jelenleg az aradi járásbirósághoz csatolt eleki közigazgatási járásbeli községek az araditól elvételnek s a felállítandó eleki járásbirósághoz csatoltatnának, belügyminiszter ur ő nagyméltóságához ismételt fejtérjesztés intéztetik.

Kisebb ügyek.

A kereskedelmi miniszter intézvényét, a battonya- kevermes- lökösházai és a dombegyháza- kisiratos- kurticsi utvonalaknak a vasúthoz vezető utakba leendő felvétele tárgyában, — tudomásul vették.

Hasonlóan tudomásul vették a talmácsvöröstorony-szebeni vasutvonalak kiépítésének pártolása iránt Szebenmegye részéről érkezett átiratot.

Győrvarmegyének a közutakról szóló törvény 23-ik §-ának módosítása tárgyában kelt feliratát nem pártolják.

Hevesmegye közönségének a katonai német levelezések megszüntetése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett s pártolás végett megküldött átiratát a közgyűlés nem tartja időszerűnek s ezért egyszerűen tudomásul vette.

Fogarasmegyének az erdélyi részekben a közigazgatás államosítását sürgető átiratát tudomásul vették.

A főispán azon intézkedését, melylyel Balás István volt fazekas-varsándi jegyzőt megyei számvevővé nevezte ki, helyeslőleg tudomásul vették.

Gyűjtések.

Szabolcsmegye megkeresésére a közgyűlés Bessenyei György emlékszozára adománygyűjtést rendelt el.

Hasonló adománygyűjtést rendelt el a közgyűlés a Gyulán felállítandó Erkel Ferenc emlékszozára is.

Aradmegye a Jókai ünnepen.

Általános helyesléssel vette tudomásul a közgyűlés Szathmáry Gyula alispán azon intézkedését, melylyel a vármegye törvényhatósága nevében Jókai műveinek jubiláris diszkiadását egy példányban megrendelte s a törvényhatóságot a budapesti Jókai ünnepen Véghe Aurél és Takácsy Sándor dr. megyebizottsági tagokkal képviseltette.

Apró ügyek.

Az alispánnak a közutak állapotáról és a laktanyaépítési pótdadó folyó évi kulcsának megállapításáról, nemkülönbén a siklói vasuti állomáshoz vezető utnak a törvényhatósági uthálózatból való kihagyásáról betérjesztett jelentéseit tudomásul vették.

Nikora Dávid özvegyének 240 forint, Szőke Károly özvegyének pedig 120 forint évi kegydíj a folyó évre is folyosított.

A gurahoncz-nagyhalmágyi vasút.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága a gurahoncz-nagyhalmágyi vasutvonal kiépítéséhez 39450 frt hozzájárulást kér a megyétől.

A közgyűlés csak az esetben adja meg a kért hozzájárulást, ha a vonal rendes vágányu lesz, ha ellenben keskeny vágányul épül ki, akkor a hozzájárulást 30000 frtra mérsékli.

Községi ügyek.

A Vadász, Medgyes-Bodzás és Ujszent-Anna községekbe engedélyezni kért gyógyszerárak felállítása nem engedélyeztetett.

A borossebesi pályázók hiányában betöltetlen állatorvosi állás teendőinek ellátásával Pápay Odón megyei állatorvos bizott meg, s részére 250 frt fizetés és 200 frt uti általanly folyosított.

A szapáriligeti községi iskolának a magyarnyelvtérjesztési alpból 150 frt sürgös segély utalványoztatott.

Balás István számvevő kérelmére két évi jegyzői szolgáltatideje a nyugdíjogosultságba betudatott.

R-Világos község 3000 frtos kölcsön felvételét tárgyaló határozatát jóváhagyták.

M-Pécska község képviselőtársának 1442 frt 84 kr iskolaépítési hiány fedezéséről szóló határozata jóváhagytott.

Galsa község határozatát a jegyzői javadalmazást képező veteményes kert elvétele tárgyában elutasították.

Megyesegyháza ujonanalakult község szervezeti szabályait jóváhagyták.

Kurtics községnek megengedték, hogy ellenőri állást szervezhessen.

Fazekas Varsánd leszállította a közgyám fizetését. Határozatát jóváhagyták.

Az eleki ártézi kut furására vonatkozó községi határozatát jóváhagytott.

Aradváros a siketnéma iskola segélyezésére 300 frtot kért a megyétől. A közgyűlés 120 frt segélyt szavazott meg 5 évre. Ezzel szemben két megyebeli gyermek ingyenes oktatására formál jogot.

A pécskai jegyzőválasztás.

A Román Pécskán megejtett jegyzőválasztás ellen beadott felebbezést az állandó választmány elintáítani kéri, mert a jelölés és a választás szabályszerűen folyt le.

Vásárhelyi László azt kívánja még a határozatban hangsúlyozni, hogy Momaék Flórián az új jegyző a közigazgatási teendők ellátásával lesz megbízva.

Szathmáry Gyula alispán fölleslegesnek tartja e körülmény hangsúlyozását, mert e tekintetben már külön intézkedés történt.

Gurbán Constantin elfogadja az indokolást, csak azt a részt kéri kihagyni a melyben konstatalva van, hogy a kandidacionál a nemzetiségi kívánalmaknak is eleget tettek.

Fabian László elnöklő főispán hozzájárult Gurbán előterjesztéséhez és kihirdette a határozatot, mely szerint Momaék Flóriánnak pécskai jegyzővé való megválasztása jóváhagyatott.

Községi határozatok.

Ezután jóváhagyták a községek beérkezett adminisztrációs határozatait.

Több rendbeli behajthatlan gyámpénztári követelés leiratott.

Végül a soborsini hordóhitelesítői állás betöltése került sorra.

Elnöklő főispán a kijelölő bizottságba nevezte Königsegg Fidél grótot, Török Bélát és Szentpéteri Antalt, a közgyűlés beválasztotta Bánhidy Antal brt. Nachtnébel Odont és Sclymosy Lajost.

A közgyűlés a kijelölt egyedüli pályázót, Kasovits Lipótot egyhangulag megválasztotta.

Ezután elnöklő főispán a közgyűlést be-rekesztette s a jegyzőkönyv hitelesítésére határidőül január 13-ának délelőtti 10 óráját tűzte ki.

Városi közügyek.

Arad a múlt hóban.

— Polgármesteri jelentés. —

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az 1893. évi december hóra vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni. A közegészségi viszonyok az előző havihoz arányitva, bár a halálozások száma 22-vel emelkedett, kielégítőnek tekinthetők. A felmerült betegülések közül a légző szervek hurutos-lobos bántalmái leggyakrabban jelentkeztek. A múlt hó végén szörványosan felmerült influenza a folyó hó elején járványá nyilvánított s 303 esettel volt bejelentve. A járványos difteritisnek 23 esete jelentett be, mely számból esik 2—5 éves korukra 10, a 6—10 évesekre 9, a 11—15 évesekre 3, azonfelül 1. Város részek szerint betegült: a belvárosban 10, Pernyáuban 1, Sarkadban 3, Ujtelepen 4, Gáiban 5. Meghalt difteritisben 7 gyermek. Más ragályos-járványos betegülések közül a typhus 4, a morbilli 4, a scarlatina 1, a bárányhimlő 11 esettel volt bejelentve. A trachomas betegek száma volt novemberben 15, szaporodott 3, gyógyult 5, gyógyítás alatt maradt 13, kórházban kezeltetik 12, idegen 6. Elhalt összesen 111 egyén, 59 férfi, 52 nő, az elhaltak között helybeli 96, idegen 5. Öngyilkosság előjött 2, baleset következtén meghalt 3, halva született 8. A városi lakosság halálozási évi aránya 1000:26.4. A megyei közkorházban ápolatott 402 egyén, az izraeliták kórházában 14, összesen 416, ezek közül gyógyult 167, javult 30, meghalt

26. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 38. A népesedési viszonyok kielégítőnek jelezhetők; a születések száma a múlt havi eredményt 39-el. a halálozások számát pedig 30-al meghaladta.

Elve született 141 gyermek, 75 fiu, 66 leány; törvényes 125, törvénytelen 16. A születések évi aránya: 1000:37.5. Házasság kötött 18.

A személy biztonság egy öngyilkossággal kapcsolatos gyilkosság által volt megzavarva. A vagyon biztonság ellen nagyobb mérvű bűnesetek el nem követték. A 64 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 52 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál a múlt hóról maradt 6 ügy, decemberben befolyt 285, elintézés alatt állott összesen 291, ebből elintéztetett 230, a bíróságokhoz áttétetett 59, tárgyalás alatt maradt 2. Letartóztatott részben előállított 110 egyén, ezek közül elintéztetett 32, a bíróságoknak átadatott 69, kiutasított 9. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintéztetett 11. Letartóztatva volt 44 egyén, eltolonczoltatott 38, rendőrileg fenytetett 6. Bejelentetett s nyilvántartásba vétetett 670 cseléd, 33 idegen és munkát kereső egyén és 1137 gyári munkás. A venléglökben szállva volt 883 utas. Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 11, büntetett 6 cseléd.

A kapitányi hivatal, mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 12 iparos, 3 kereskedő. Iparát áthelyezte 2 iparos, 2 kereskedő, megszüntette 8 iparos 2 kereskedő. A tanonczlajstromba bejegyztetett 1 iparos, 3 kereskedő tanoncz. Felszabadult 1 iparos tanoncz. Munkakönyvet kapott 8 segéd, azzal jelentkezett 6. Ideiglenes igazolványt kapott 1. Iparkihágási ügy tárgyalatott 5, büntetett 1 iparos.

A városi szegény ápolában november hó végén elhelyezve volt 50 egyén, decemberben felvétetett 4, elhalt 2, más helyre vitetett 1, maradt a hó végén 53.

Élelmezésökre 1570 adag meleg étel és 1573 adag kenyér szolgáltatott ki.

Havi segélyben részesült november hó végén 421 egyén, decemberben felvétetett 7, maradt a hó végén 428.

A város közönsége által tartott árva és lenecz gyermekek szám volt 62.

Nem a város közönsége által tartott, dajkaságba adott gyermekek száma volt a hó végén, 155. Tűz eset nem volt.

A községi bíróságnál november hóról elintézetlen maradt 83 ügy, decemberben befolyt 1089 összesen elintézés alatt állott 1172, ebből elintéztetett 1036, tárgyalás alatt maradt 136. Végrehajtás foganatosított 70, árverés tartatott 1. A katonágyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 112 közös hadseregbeli és 39 honvéd tartalékos. Utóállított egy helybeli és egy idegen illetőségű hadköteles. Felülvizsgálaton elbocsájtatott 2, csanádi tekintetből a póttartalékba áthelyeztetett 2. Az 1894. évi újoncz összeírás befejeztetett.

Az adóbeajtás eredménye a következő volt: Befolyt állami adóban 26,623 frt 92 kr, leiratott 21,771 frt 81 kr, összesen 48,395 frt 75 kr, hadmentességi díjban 447 frt 29 kr, leiratott 1720 frt, összesen 2167 frt 29 kr, jog- és bélyegilletékben 1805 frt 33 kr, leiratott 1616 frt 79½ kr, összesen 3422 frt 12 és fél kr, városi adó 11,653 frt 42 kr, leiratott 6156 frt 32½ kr, összesen 17,809 frt 74½ kr, utadó 458 frt 66 kr, leiratott 958 frt 39 kr, összesen 1417 frt 5 kr, átiratási díjban 811 frt 47 kr, leiratott 24 frt 20 kr, összesen 835 frt 67 kr. Idegen közadóban 522 frt 10 kr, leiratott 5815 frt 47½ kr, összesen 6337 frt 57 és fél kr.

Az árva pénztár forgalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 383,489 frt 34½ kr, kiadás volt 7189 frt 99 kr, maradvány 376,299 frt 35½ kr.

A házi pénztár forgalma volt bevételben 99,474 frt 56 kr, kiadásban 99,429 forint 63 krajczár, maradvány 44 frt 93 kr. Az utépítési alap bevétel volt 11,688 frt 66 kr, kiadása 1810 frt 13 kr, maradványa 9878 frt 53 kr. A védgátépítési alap bevétel volt 11,010 frt 9½ kr, kiadása 182 frt 35 kr, maradványa 10,827 frt 74½ kr. A különféle alapok bevétel volt 337,545 frt 99 kr.

kiadása 17,379 frt 22 kr, maradványa 320,166 frt 77 kr.

Köveztvámában befolyt 3207 frt 36 kr, helypénzben 2993 frt 23 kr, partvámában 168 frt 5 kr, összesen 6368 frt 64 kr, kiadás volt 1032 frt 92 kr, marad tiszta jövedelem 5335 frt 72 kr.

A mértékhitelítő hivatalnál hitelesített 96 darab folyadékmérték; 1216 darab hordó; 62 darab száraz tárgymérő, 18 drb súly, 1 darab mérleg.

Hitelesítési díjban befolyt 583 forint 70 krajczár.

Az állategészségügy kielégítő volt.

Arad, 1894. jan. 7.

SALACZ GYULA,
kir. tanácsos, polgármester.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 771.0 milliméter, délután 2 órakor 771.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 4.0, délután 2 órakor C° — 0.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2. délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A kilencedik gyógyszer-tár.

Arad, január 9.

Vita, még pedig érdekes vita ígérkezik a mai városi közgyűlésen. Ma fog ugyanis dönteni a köztörvényhatósági bizottság azon kérdés felett, kelle Aradon még egy gyógyszer-tár s ha igen, ki legyen annak a sok folyamodó közül boldog tulajdonosa?

Ugy vagyunk értesülve, hogy nagy többség sorakozik a patika mellett s így annak engedélyezése biztosra vehető. Bármint üssön is ki azonban a határozat, annyi bizonyos, hogy a mai nappal véget ér az a lázas izgatottság, mely a kilencedik gyógyszer-tár kérdése miatt a pro és contra véleményben lévők közt hetek, sőt hónapok óta tart. Reméljük a közhangulatból, hogy azoké lesz a diadal, kik pro érvelnek.

Az orvos- és gyógyszerész-körökben oly nagy érdeklődéssel kísért ezen ügyre vonatkozólag tegnap az alábbi leveleket vettük:

I.

— Dr. Leitner Ernő és Erdődy Ignác dr. nrak külön véleménye a Sarkadban engedélyezendő gyógyszer-tár ügyében. —

Tekintetes Tanács!

Midőn tisztelettel alulírottak bátorkodnak jelen külön beadványukat, — mellékelve Arad szab. kir. város közegészségügyi bizottsága folyó hó 1-én tartott ülésének határozatahoz, — a tek. Tanács elé terjeszteni, két indok vezérel:

Első sorban közegészségügyi viszonyaink javítása, mert vajlik meg azt, hogy újabb gyógyszer-tár felállításával közegészségi viszonyainkat javítjuk, másod sorban azon nézetet vagyunk, hogy a közegészségügyi bizottság határozatát nem kellőleg elkészülve hozta, a mennyiben a bizottsági meghívókon a tárgysorozat kitüntetve nem volt, a bizottsági tagok igen csekély része jelent meg és ezek között a gyógyszer-tárlajdonosok igen rövid megelőző vita után szavazatukkal döntöttek.

A tárgy érdemére térve, a közegészségügyi bizottság ülése azon nézetten volt, hogy Arad városának igen is van szüksége újabb gyógyszer-tárra és pedig, hogy a lakosság szükségletének megfelelően, még két gyógyszer-tárra.

Ezen nézetünket a következőleg indokoljuk:

Arad szab. kir. város lakossága a hivatalos heti statisztikai kimutatás szerint már jelenleg a 46,000 lelket meghaladja és ha ehhez hozzászámítjuk az ez évi szaporodást, bevándorlást és ezek között felemlítjük a waggongyár nagyobbítását, az új czukorgyár felállítását és az új huszárkaszárnya megnyitását, az 1894-ik évre lakosságunk számát bátran 48,000 lélekre tehetjük.

Városunk kereskedelmi gőcpontot képez, jól tudjuk, hogy könnyebbített forgalom útján a vidék nagy része is folyton igénybe veszi gyógyszer-tárainkat s nem mulaszthatjuk el felemlíteni azon tényt, hogy egyes kö-

zeli falvaink, hol gyógyszer-tár nincs, egész ebbeli szükségleteiket nálunk fedezik; ilyenek Szt-Tamás, Szt-Leányfalva, Mikalaka. Városunk nagy része intelligens elemekből áll, mely betegség esetén használ gyógykezelést és gyógyszert, sőt fel kell említenünk azon tényt, hogy lakosságunk szegény és nem intelligens része is folytonos gyógykezelésben részesül, részint a városi orvosi hivatal közegei, részint a humanitás elvein alapult egyes betegsegélyző egyletek által, mely utóbbiak közül csak a kerületi betegsegélyző pénztárt és az ipartestületi betegsegélyző pénztárt említi, ezek közül 10,000 szegény embert látnak el folyton gyógykezelés és gyógyszerrel. Ezzel szemben jelenleg nyolcz gyógyszer-tárunk van, ezek között a gáji gyógyszer-tár annyira távol és elkülönítve van, hogy tisztán külvárosának ötezernyi lakosságát láthatja el, és így a lakosság zöme 43,000 lélek és az egész intelligencia a hét gyógyszer-tárra van utalva.

Ezen tények már eléggé tanúsítják az újabb gyógyszer-tárak szükségét, mert falusi lakosság 6—7000 igényel, de intelligens városi lakosság 4000 igényel és bátran mondhatjuk eltart egy gyógyszer-tárt, példa erre Győr, Szatmár, Nagy-Szeben s Marosvásárhely stb. városok.

Mindennél fontosabb azon körülmény, hogy ezen hét gyógyszer-tár itt hol van elhelyezve, mert ha városunk térképét tekintjük, látjuk, hogy a város szélén épült fővonalon öt gyógyszer-tár van és ehhez közel a Deák Ferencz-utca közepén a 6-ik, a Bathyány-utca közepén a 7-ik gyógyszer-tár, míg a város nagy részén, de különösen Sarkad és Pernyáva egész terjedelmében nélkülözik a gyógyszer-tárt. Ezen valóban segíteni kell és meggyőződésünk, hogy lehet is!

Mert nézzük mért ellenzi ezt a közegészségügyi bizottság egyrésze és indokaik rövid összegezése mindig az, hogy a külvárosban gyógyszer-tár nem tud megélni és ha beljebb jön, veszélyeztetni a már meglévő hét gyógyszer-tárt.

Mindebből azonban még nem láttunk semmit. Külvárosi gyógyszer-tárunk (kivéve a gájit) még nem is volt és a hét összeszoruló gyógyszer-tár eddig még virágzik és gyarapodik. Azt hisszük, ez annyira köztudomású, hogy bővebben indokolni nem kell. Elég talán, ha azt az egy körülményt felemlítjük, hogy a legkisebb forgalmu gyógyszer-tár évi 1600 forint bérösszeget fizet, azonkívül még a házbért is és meg is él.

Különben a gyógytárak bejövetele volt és összeszorulásának egyszerű gyógyszere a forgalmi körök megállapítása, melyen belül kell, hogy a gyógyszer-tár megmaradjon. Mindezekből azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy a város területére még két gyógyszer-tár engedélyezése szükséges és tisztelettel kérjük a tekintetes Tanácsot, hogy indokaink kegyes méltánylásával ezen előterjesztésünket elfogadni sziveskedjék, azon hozzátevéssel, hogy az egyik újonnan engedélyezendő gyógyszer-tár az Új-terem-utca közepén állítassék fel, melynek forgalmi köre az egész Sarkad 6—7000 lakosát, a második engedélyezendő gyógyszer-tár a Borona- és Választó-utca sarkán állítassék fel és ennek forgalmi köre az egész pernyávi 8—9000 lakosság és bátran hisszük, hogy ezek köreikben megélhetnek és a már meglévő gyógyszer-tárak existenciáját nem veszélyeztetni.

Dr. Leitner Ernő, s. k.
Dr. Erdődy Ignác, s. k.

II.

— Vélemény a közönség köréből. —

Az e hó 10-én tartandó városi közgyűlés tárgysorozatának egyik kiemelkedő pontját a gyógyszer-tár-jogadományozás kérdése fogja képezni. Izgatottan várja minden kérvényező a végeredményt.

Az erigálások felett, dacára a kedvező hangulatnak, a bizonytalanság köde borong, a mely bizonytalanságot nem képes eloszlatni semmi oly pillanatnyi tünet, miből a jövőre bizonyossággal következtetni lehetne.

A helyzet krízise tehát kétségtelenül a közgyűlés alakulása sorsán nyugszik, mert ha egyedül csak arról lenne szó, hogy vajjon a gyűlésen meglesz-e a többsége ezen nem csekély jelentőségű intézmény kereszttávitelének, — akkor előre is megfejtendő volna, mert bárhogyan is fejlődjenek a viszonyok, a többség meg lesz.

Ezzel azonban a felállítandó gyógyszer-tár sorsa még nincs biztosítva azon nehézséggel szemben, mely arra a harmadik forumnál vár; azért tehát a többségnek olyannak kellene lennie, hogy az tulnyomóságánál fogva imponáljon azok előtt, kik hivatva vannak a gyűlés eredményéről külön véleményt felterjeszteni s hogy meggyőzze őket arról, hogy valóban a nép kíván a l m á v a l helyezkednének ellentétbe, ha ezen egészségügyi intézmény kérdését talán ez alkalommal elejteni kívánják.

A véleményezőik nevével tisztában vagyunk, azok akaraterejét, rendíthetetlen erélyét is ismerhetjük, mint olyanokét, kik népszerűségükkel a lakosság ragaszkodását kiérdemelték, így az érdekek támogatásával — az egészségügy rovására még csak megközelítő hajlandóságot sem fognak mutatni, s épen itt, ahol legkevesebb 10,000 lakos egészségi kérdése helyezkedik előtérbe.

Ehhez csak a kérvényezőik osztályozásának nehéz kérdése fűződhetik, amely nehézséget a folyamodók minősítvénye könnyen legyőzhet.

A mai viszonyok közt még teljességgel nem lehet tisztában senki a felől, hogy a gyűlés nagytöbbsége szavazza-e meg a kilencedik gyógytárat — arról, hogy a nyolcz folyamodó közül ki érdemesítettik, fogalma sem lehet.

Lesznek a közgyűlés tagjai közt olyanok, kik ellenezni fogják, lesznek megint többen, kik a gyógyszer-tár felállítását szavazzák, s lesznek olyanok is, kik a tárgyalás alatt megismerkedve az ügy fontosságával, — nézetnyilvánításainak más irányt fognak adni.

Ily viszonyok közt csaknem attól függ minden, hogy az ellenesek tömör állást foglalnak-e a javaslat körül, mert ha ennek zöme szétszakad, a gyógyszer-tár felállításának nehéz kérdése kétségtelenül el van döntve. A kérvényezők így hivatkozhatnak a többségre s igen természetesen a nép kívánságára s akaratára.

Feltételezhető, miszerint a gyűlés egyik-másik tagja hivatkozni fog a főorvos bevezető beszédjére, mely elég nyomatékosan ígérkezik arra nézve, hogy a gyógyszer-tár felállítását iránt, minden differenciát elosztással s alapot nyújtson a közgyűlés benső munkálkodására.

PHILISZTON.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 10. —

Száraz. — Fagy. — Ködös.

HIREK.

Január 10. Szerda. Róm. kath. naptár: Vilmos. — Protestáns naptár: Vilmos. — Görög-keleti naptár (december 29.): Aprószentek. — A nap két 7 óra 28 perccor, nyugszik 4 óra 16 perccor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemezet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 10. Aradváros januárhavi rendes közgyűlése délután 4 órakor.

Január 14. Az aradi és csanádi egyesült vasutak rendkívüli közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Január 21. Az aradi hadastyán-egylet jubileuma.
Február 2. Az aradi közuti vasut-társaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

A villamvilágítás.

Az aradi légszészvilágítási társulat és a budapesti Ganz-gyár között megkötött a szerződés Aradváros villamvilágítására vonatkozólag.

Ezt a legújabb és érdekes fordulatot konstatahatjuk a városunk közönsége által oly érthető figyelemmel és érdeklődéssel kísért ügyben. A szerződés tervezetét, melynek alapján a további tárgyalást megindítják, a társulat a tegnapi nap folyamán tényleg benyújtotta Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármesterhez; ezzel tehát a villamvilágítás ügye a legjobb mederbe terelgetett.

Az alábbiakban alkalmunk van a szerződési tervezet főbb pontjait ismertetni:

A villamvilágítás váltakozó rendszerrel, transformátorokkal lesz berendezve, mely több városban czélszerűnek bizonyult s mely eddig is sok dicsőséget hozott a Ganz-gyárnak.

A szerződési tervezetben ötven év tartamára kér a társulat jogot világítási és erőtviteli czélokra berendezett villamvilágításra. Az ötven évből huszban e jog kizárólagos, az újabb harminczban pedig már nem az.

A villamvilágítás vezetéke földalatti kábel-ekben menne, vagy pedig a föld felett sodronyokon, a mik tartányoszlopokhoz volnának erősítendők a házakon vagy azok mellett. Ennek módozatait a tanács van hivatva megállapítani.

Szerződő társulat és a Ganz-gyár hajlandó a városnak azon utcák részére, a melyekben nincs gázvilágítás, 16 gyertya-fény-erejű izzó-lámpákat 18 krajczárért adni óránként, azonkívül a városházán felállítandó 6 ivlámpát a szerződés tartama alatt ingyen látná el elektromos világítással.

Magánházakra és középületekre, melyek a fővezetékhez közel vannak, kötelezi a fővezeték kiterjesztését, ha minden 100 méternyi területre 30, átlag 500 órát égő lámpa biztosítatik.

A magánosoknak nyújtott villamerő világítási czélokra 100 watt-óránként 6 kr.-ban állapítatik meg; egy 16 gyertyafényű izzó-lámpa óránként 3 kr.-ban. Erőtviteli czélokra 100 watt-óránként 4 kr. Ha a lámpák átlag hosszabb időn át használatnak, akkor a társulat bizonyos engedményt ad.

A villamosság fogyasztását villam-erők által őrzik ellen. Ezeket a vállalat adja, de érték a fogyasztók 10—50 frt. közt változó évi bért fizetnek. Alapdíj nem fizetendő.

A bevezetéseket és a főbb vezetékekkel való összeköttetést a vállalat eszközli a tanács által jóváhagyandó árban.

A városi épületek villamvilágításánál a vállalat még külön 5 százalék engedményt biztosít.

A mig az erőtvitel annyira nem biztosítatik, hogy az 30 lóerő alkalmaztatásának megfelel: addig a vállalat d. e. 9-órától d. u. 3-ig nem köteles villamos-erőt szolgáltatni.

A városnak meg van azon joga, hogy a vállalatot magához válthassa, és pedig a vállalat működésének időtartamához képest változó árakon. Ötven év múlva az egész áramvezeték díjtalanul át megy a város tulajdonába, hetven év múlva pedig az összes vállalati épületek és gépekkel együtt.

Peres kérdések eldöntésében, kivált a megváltási ár tekintetében, választott bíróság jár el.

Ezeket tartalmazza főbb részeiben a tegnapi benyújtott szerződési tervezet. Ohajtandó, hogy a szép terv minél előbb megvalósuljon s Arad város már a közel jövőben villamos fényvel is bizonyítson rohamos haladása mellett.

— **A hivatalos lapból.** A király Wolkenstein-Trostburg Oszwald szolgálaton kívüli századost, a titkos tanácsosi méltóságnak részére egyidejűleg való díjmentes adományozása mellett, Frigyes főherceg főudvarmesterevé kinevezte.

— **Az első közgyűlés.** Lebukott a sötétségbe az ó-év, a maga tizenkét közgyűlésével együtt, előttünk áll az új év, s munkára szólít. Ma lesz az első városi közgyűlés, melynek tárgysorozatában több igen érdekes ügygel találkozunk. A legérdekesebb lesz azonban az új városatyák bemutatkozása, kiknek mindegyike eddig is nagy agilitást fejtett ki a társadalomban, s remélhető, hogy ezt a közgyűlési terembe is magukkal viszik.

— **Kihelyezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Czárán János adótisztet az aradi adóhivatalhoz adóhivatali segédgé nevezte ki.

— **Jókai Aradon.** Arról értesülünk, hogy Jókai Mór, a koszorus költő, a vidéki városok-

ban rendezendő Jókai-ünnepélyekre, így Aradra is le fog látogatni. Erre nézve Albach Géza, Kolozsvár polgármestere előtt, ki meghívta őt az ünnepélyre, a következő kijelentést tette:

— «Köszönöm a meghívást, s ezuttal el is fogadom. Elhatároztam, hogy egy évig nem dolgozom, hanem ünnepelek és első sorban Kolozsvárra fogok lemenni egy kicsit — lumpholni.»

— **Adományok az árvaházalagra.** A polgármesteri hivatalhoz a tegnapi nap folyamán özv. Walder Salamonné koporsójára szánt koszorúk megváltása fejében két adomány érkezett be. Az egyik a szászrégeni tutajtársulattól 25 frt, a másik a Robitsek-családtól, szinte 25 frt. Mindkét adományozás az árvaházalag javára történt.

— **Difteritisz a lyceumban.** A lyceum épületében tett egészségügyi intézkedések ellen közzétett felszólalás tárgyában következő helyreigazítást vettük: Az «Alföld» című napilap hirrovatában megjelent «Csak alaposan» hirre vonatkozólag az a megjegyzés tétetik, hogy az igazgató ur családjában difteritiszes haláleset nem fordult elő; az említett járványban két gyermek betegsége oly enyhe lefolyású, hogy szakértők az igazgató ur lakását úgy a hogy áll, kellőleg elkülönítettnek tartották a betegség továbbterjedésének meggátolására, s a léczes kerítés nem a bacillusok ellen lett felállítva, hanem azért, hogy a cselédeknek a tanulóssággal való érintkezése gátoltassék meg, mert mint tudni való, a betegségi bacillus sem nem repül, sem nem mászik, hanem csakis érintkezés által jut az emberre. A hozott végzésben pedig a léczes kerítés rendeltetése megmagyarázva lett, arra az igazgató ur felkérte, nagyon sajnós, hogy uri emberek, különösen a műveltség terjesztői között találkozik oly egyén, aki annak a léczkerítésnek az ő rendeltetését felfogni nem képes.

— **Az ipartestületi segélypénztár ellenőri állását,** mely Kiss Ferencnek ipartestületi titkárrá való megválasztásával üresedésbe jött, az előjáróság közelebbi ülésén fogják betölteni. A pályázók száma — az előzményekből ítélve — nagy lesz. Kombinációba véve még ezideig senki sincs.

— **Öngyilkos akart lenni.** Vagy nagyon megunta az életét, vagy nagyon szerelmes volt Perlefin Agnes kasszirosleány, mert mindenáron meg akart halni. A leány jelenleg a Tefner-féle kávéházban van alkalmazva, hol tegnap is pontosan elvégezte kötelességét. Három óra körül elhagyta a kávéházat, egyideig sétált, majd Batthiány-utcai lakására ment, hol este 6 óra körül gyufaoldatot ivott. A házbeli idejekorán észrevették a dolgot, orvosért küldtek, ki aztán a gyorsan alkalmazott ellenméréggel minden további bajt megakadályozott. Érdekes, hogy a leány előző éjjel hajnalig mulatott, s nem is sejtette szándékát senkivel. Különben most már túl van a veszélyen s remélhető, hogy a kiállott ijedelmek után aligha fog magában máskor is kedvet érezni a — halálra. A rendőrség részéről Joó Béla és Leitner Ernő dr. jelentek meg a helyszínen.

— **A szociálista gyűléshez.** A szociálistáknak most lefolyt kongresszusáról tudósítván, lapunk tévesen közölte a felolvasott rendeletet, amennyiben a helyszínen a belügyminiszter engedélyező határozatát publikálták, nem a főkapitányét, ki az indítványokra való tekintetből a gyűlést nem engedélyezhette.

— **Új bíró.** A szentlányfalvi községi bíró, Beke János leköszönt, helyette tegnap Píró Imrét választották meg.

— **Az új gyógyszerár a tanácsban.** Meglehetősen élénk vitát provokált annak idejében a kérelmezett új gyógyszerár kérdése. A közegészségügyi bizottság tagjainak nagy része ellene volt. Ma a közgyűlés fogja tárgyalni az ügyet. Milyen eredménnyel: nem tudhatni. De a tegnapi előkészítő tanács határozata az, hogy az új gyógyszerár felállítását a jelenleg fölösleges.

— **A gőzgepközelők és kazánfűtők aradi vizsgáló bizottságánál** a folyó évi január havi vizsgálatok f. é. január 13-án fognak megtartatni. Jelentkezni lehet az aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál fűt 7-ik sz. I. emelet január 12-én déli 12 óráig.

— **Vádló jelentkeztek.** Kiss Károly aláírással egy levél érkezett az aradi rendőrséghez. Ebben a levélben különböző pikáns vádak vannak, melyeket azonban megérteni nem lehet. A rendőrség tehát felkéri a vádlót, hogy az ügy tisztázása végett mielőbb jelentkezzen.

— **Adomány.** Az első szászrégeni tutajtársulat néhai özv. Walder Salamonné emlékére az aradi polgári jótékony egyletnek 15 frtot adományozott, melyért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

HYMEN.

Soltész Géza lippai m. kir. pénzügyőri biztos eljegyezte löcsei Letső Kálmán szikveziozi körjegyző leányát, Ilona kisasszonyt.

Keppich József dr. szászrégeni ügyvéd eljegyezte Baruch Jakab gyulafehérvári nagybirtokos kedves leányát, Szidónia kisasszonyt.

GYASZROVAT.

Kottmann Mária †

(1804—1894.)

Világosan, a Bohus-család kastélyából, nevezetesen halottat temettek e hó 8-án. A megboldogult matróna Kottman Mária volt, néhai Bohus-Szögyényi Antónia komornája, egyike a legderékabb honleányoknak, a ki megérdemli, hogy emlékének néhány meleg szóval áldozzunk. Megérdemli, mert boldog emlékeztető urnőjével együtt, szíve hazafias érzelmétől sugalmazva, veszélyekkel is szembe szállva, minden lehetőt elkövetett a forradalom idején, hogy a menekülő magyar honvédek sorsán könnyítsen s nekik azon időben igen sokat érő szolgálatokat tegyen.

Kottman Mária 1804-ben született a pestmegyei Mácsa községben. A Bohus-házhoz 1823. szeptember 6-án, Bohus-Szögyényi Antónia esküvője alkalmával került s azóta a családnak, hetven és fél esztendőn keresztül, leghűségesebb s nagy tiszteletnek örvendő bizalmasa volt.

Az 1838-iki pesti árvíz alkalmával Bohus-Szögyényi Antónia oldala mellett szenvedte át a veszedelem összes kellemetlenségeit. Az első emeletről, lajtorján ereszkedtek le egy gabnaszállító hajóba, mely a zajló Dunán nagy nehezen tudott csak átvergődni s a Szent-Gellért hegy alatt kikötni.

1849-ben, Pest bombáztatása alkalmával, a családdal együtt menekült, sürdő ágyudörgés zenéje közt, a szent-lőrinczi pusztára. A világozi fegyverletétel alkalmával napokon át, reggeltől-estig nyújtotta a frissítőket, kávékat és bort, a kiéhezett honvédeknek, tisztéknek és közembereknek egyaránt. A csupán magyar bankókkal ellátott honvédeknek még nagyobb szíveséget is tett: pénzeiket Dusek pénzügyminiszter szíves engedélye folytán a hadpénztárnoknál aranyra és ezüstre cseréltette fel.

Elte utolsó perczéig, 90 éves kora daczára szolgálatkész, kedves egyéniség volt. Urnője halála óta szolgálatot nem tett, de azért a háztartás körül szorgoskodott egész nap. Temetése általános részvét mellett ment végbe. Béke poraira!

† **Özv. Walder Salamonné** temetése tegnap délután három órakor ment végbe a nagy közönség, jóbarátok és ismerősök meleg és osztatlan részvéte mellett. A halottas ház léposő-feljártát fekete posztó borította, ugyszinte a két kaput is. A temetésen ott volt a mélyen sujtott családon kívül Salos Gyula kir. tanácsos, polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Nyáry Béla, Tenner Lajos, Vizi Imre, Boros Vida, Steinitzer Jakab, Szontagh Gyula, Pekár Károly, Mészáros Tivadár, Hász Sándor, Székely Salamon, Ottrubay Károly, E. Illés László, Révész Lajos, Trautler Andor, dr. Hámvás Károly és nagy számú hölgyközönség. A temetési szertartást Rozenberg Sándor dr. főrabbi végezte.

† **Neumann Groszmann** aradi polgár — mint részvétellel értesülünk — tegnap 74 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Szabadság-tér 17. sz. házból.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 13. Az aradi izraelita nőegylet estélye (Fehér Kereszt.)
 Január 17. Zártkörű estély a tisztai kaszinóban (Vár.)
 Január 20. Az aradi menyecskék bálja (Vadembervendéglő.)
 Január 20. Az aradi egyéves önkénytesek táncvizigalma (Fehér Kereszt.)
 Január 20. A csermői önkéntes tűzoltó-egylet táncvizigalma.
 Január 27. A világosi önkéntes tűzoltó-egylet bálja.
 Február 3. Az aradi tornaegylet jubileumi estélye és táncvizigalma (Fehér Kereszt.)
 Február 5. Az aradi helyőrségi tisztikar fényes táncvizigalma (Fehér Kereszt.)
 Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)

(=) Az aradi izr. nőegylet jótékony czélú tombolájára befolyt tárgyak folytatólagos jegyzéke: Böhm Adolfné 1 aluminium tentatartó, 2 gyümölcstál, 1 emlékkönyv, 1 doboz illatszert, 1 gyufatartó, 1 dísz tárgy, 1 toilette tükör, 1 teracotta figura: Dr. Wiener Gyuláné 3 gyümölcstányér, 2 agyag figura, 2 kis virágtartó; Fenyves Ignáczné 1 kenyérfosar, 2 faldisz, 2 téntatartó, 1 fogvájó tartó, 1 írókészet, 1 nippes tárgy; Polák Károlyné 1 bomboniere, 1 cukorportartó, 1 üveg parfüm, 4 darab nippes, 2 szivar-tárca, 1 olvasó jegy; Kóhn Jakabné 1 fali arcképtartó, egy téntatartó, egy ékszer-tartó, 1 dísztányér, 1 hamutartó, 1 citrom-prés, 1 kínai nippes; Spitzer Rezsóné 1 nagy dohánytartó, 1 hamutartó, 1 fogvájó-tartó, 1 szivartartó; Weiss Márkné 5 nagy doboz finom cukorka, 5 kisebb doboz finom cukorka; Mandl Mórné 1 levékosár, 1 gyufatartó, 1 tálczakendő, 1 cukorfogó, 2 Mocca-falisan; Pásztor Ignác-zné 1 majolika-falitanányér, 1 téntatartó, 1 doboz szobafüstölő, 2 porcellán nippes, 1 üveg váza, 1 tolltartó, 1 könyv (regény); Lengyel testvérek 1 dohányszelencze, 1 zsebtükörke felszerelve, 2 pénzerszény bőrből, 2 kötött pénzerszény, 8 Brochetük, 1 hamutartó; Lengyel Róza 1 pamlag-párna (nimzés); Mayer Miksáné 1 regény három kötetben, 2 kis váza, 3 kis nippes figura, 1 sparcassa álarca alakban, 1 toll túrló; Nagy Gyárfásné 1 ékszer-tartó üvegből, 1 kép állványnyal, 1 festett színes pohár, 1 nippes tárgy; Dr. Mittler Izidorné 1 virágtartó, 2 váza, 1 figura; Özv. Münz Ignáczné 2 japáni váza, 1 üveg kölni viz, 3 hamutartó, 1 legyező; Lustig Adolfné 1 óratartó, 6 kis tányér. — További adományokat sziveskedjenek Schulhof Károlyné urnőhöz (Szabadságtér 20. sz.) küldeni. — A nemeslelkű adakozóknak hálás köszönetét fejezi ki az izr. nőegylet elnöksége.

(=) Táncmultság Gyorokon. Gyorokról írja levelezőnk: Sikerült táncmultságra van kilátás e hó 13-án községünkben. A helybeli és környékbeli fiatalság a siker érdekében minden lehetőt megtesz, a bálrendezők pedig rengeteg bajt okoznak a postának, mely alig győzi a sok meghívót expedálni.

(=) A radnai tűzoltó-bál. Radnáról írja levelezőnk: A helybeli önkéntes tűzoltóegylet f. hó 6-án fényesen sikerült bálát rendezett a „Feketesás” nagytermében. Az első négyest 30 pár táncolta. A multság fesztelen jókedvvel hajnalban ért véget. Ajelenvolt hölgyek névsora ez:

Asszonyok: Bochdanovits Tivadarné, Bratta Károlyné, Campili Giacomoné, Dolezal Józsefné (Lippa), Glasz Károlyné, Kotzó Károlyné, Kotsis Kálmáné, özv. Moldoványiné, Pellegrini Józsefné, Poszpisil Józsefné, Rác Albertné, Sík Jánosné, Solyimos Györgyné, Schäfer Antalné (Lippa), Szlamai Ferenczné, Szmolinszky Józsefné, Vasetz Pálné, dr. Walthier Ádámné, Zach Józsefné (Lippa).

Leányok: Brunenschwengel Malvin (Uj-Adar) Bratta Mili, Berta Giza, Csócsi Viktoria, Dolezal Lujza (Lippa) Harbuth Fani, Jakubecz Josefina (Lippa) Poszpisil Fáni, Rác Orsi, Rafalszky Vilma, Zach Anna (Lippa).

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Január 10. (Szorda) Bolondok estélye, vigjáték és Szerelmi varázssítal, operette.
 Január 11. (Csütörtök) Mongodin ur felesége, bohózat.
 Január 12. (Péntek) Traviata, nagy opera.
 Január 13. (Szombat) 47-ik ezikk, dráma.
 Január 14. (Vasárnap) Délután: Belle villi szűz. operette; este: Huszárcsinny, népszínmű.

* Aporkai Eszti Aradon. A mai direktorunk csak nem nyugszik addig, míg a naiva-kérdést meg nem oldja. Most, mint értesülünk Aporkai Esztert akarja szerződtetni, ki jelenleg Aradon tartózkodik. Mintán pedig Aporkai a nyáron kilépett a színészegyesület kebeléből, Leszka y visszavételét kérelmezte. Ez ügyben a színészegyesület tanácsa holnapki ülésén határoz, s ha a kérvénynek helyt adnak, úgy Aporkai a jövő hét elején fel is lép és pedig a Nagymában, Agglegények és Örök törvényben.

* A Piros bugyellárist tegnap este század-szor adták a népszínházban, 15 év alatt. Azok közt, kik e 15 évben a kitünő népszínműben szerepet játszottak, aradi és ismerős színészek is vannak. Nevezetesen a népszínházban Zsófi asszony szerepelt primadonnán, R. Réthy Laura játszott egyszer, Pajor Emilia szintén egyszer. Török bírót Fenyéri, Mencsit Táronoki Gizella és Dorogi Laura 1-1-szer, Sustáknét Siposné 7-szer, Csillag örmestert Hunyady 11-szer, Kiss Mihály 9-szer, Peták káplárt Szabó Antal s a megboldogult Boránd Gyula 1-1-szer, a kapitányt Makó és Tolla gi 1-1-szer játszották.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ne bántsd az asszonyt! Hogy nagyon szép leány Somoskeszen Szász Anna, azt Szélezsán Juon tudhatta legjobban, mert végtelenül belé szerelmeskedett. Minthogy pedig a hölgy szíve nem készült a nótába foglalt írósvajból, s ő annak daczára birni akarta, egy este rálesett, s czimborájával lakására hurzolta, honnan azonban Szász Annának sikerült hamarosan kiszabadulnia. Az aradi kir. törvényszék csak a személyes szabadság megsértését állapította meg, s a két urat 6-6 havi börtönre ítélte.

§ Kukoriczatörés közben. Bokszegezen is szoktak kukoriczát törni, csak úgy mint más istenáldotta földön. De olyan eset, mint amilyent tegnap tárgyalt az aradi kir. törvényszék, csak a mi tájékunkon eshetik meg. Aradán Mikuláj szörnyen kötekedő kedvében volt, s egy földijével nagyon megcsufolt egy öreg asszonyt úgy — uszonna közben. Az persze jól leszidta az indikrét bocskoros lovakokat, mire Aradán egy kapával feléje sujtott, s oly szerencsétlenül ütötte meg, hogy az asszony karja eltörtött. Ezért kapott aztán Aradán 6 havi börtönt.

TÁVIRATOK.

A király ltthon.

Budapest, január 9. (Saj. tud. táv.) A király az udvartartással 16 án ide érkezik több hétre. Tizenharmadikán udvari bál, később követségi ebéd, s többször udvari ebéd lesz.

Jókai és a királyi elismerés.

Budapest, január 9. (Saj. tud. táv.) Olvasóink bizonynyal figyelemmel kísérték, hogy a Jókai-nak küldött királyi elismerés közvetett formája miatt mennyi keserű szemrehányás hangzott el legutóbb, a Jókai-jubileum lezajlása óta. Értesülésünk szerint nem kevesbé zugolódtak e miatt magában a szabadelpártban is. Ott is nagyon sokan azt vallják, hogy bizony Jókai rászolgált az elismerés más formájára is s nem tartják a legszerencsésebb gondolatnak, hogy Jókai-nak is ugyanazon formularé szerint adják tudtára a király elismerését, mint például — a tűzoltófóparancsnokoknak.

Ugyancsak megbízható értesülésünk van azonban arra is, hogy a kormány a maga részéről más értelemben tett annak idején előterjesztést, amire illetékes helyen is megvolt a készség, hogy azonban mégis minden másként történt, annak a magyarázata egyáltalán semmi más körülmény, minthogy a megszokott formával nem akarnak szakítani.

Jókai-t magát ennek az ügynek per-

traktálása, mint értesülünk, nagyon kellemetlenül érinti. A királyi kegynek nyilvánulását, abban a formában, amelyben nyilvánult, magára nézve a legnagyobb mértékben megtsztlónek tartja s hálával gondol a királyra, aki őt ilyen nagy kitüntetésben részesítette. Azt mondja, hogyha ezek a kifakadások még sokáig tartanak, kénytelen lesz — nyilatkozni.

A közigazgatási bírósági törvényjavaslat.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud. távirata.) A közigazgatási bizottság Perczel elnökelete alatt ma kezdte meg a közigazgatási bírósági törvényjavaslat tárgyalását.

A Jókai emléktárgyak kiállítása.

Budapest, január 9. (Saj. tud. táv.) Jókai az ajándék tárgyakból többek buzdítására kiállítást tervez. Szalay miniszteri tanácsos megígérte az engedély kieszközölését a muzeumban kiállítás rendezésére.

A kongrua bizottság.

Budapest, január 9. (Saj. tud. táv.) A kongrua bizottság f. hó huszadikán értekezletet tart.

Elhunyt polgármester.

Budapest, január 9. (Saj. tud. távirata.) Alkér Gusztáv, Budapest egyik alpolgármestere, 25 éven át városi tanácsos, ma éjjel egy órakor 57 éves korában meghalt. A tanács ma intézkedett temetéséről.

Az upesti gyilkos.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Az upesti gyilkost, Makó Lászlót ma megtalálták. A reggel érkező kassai vonat elé vetette magát, mely darabokra zuzta. A Makónál talált terhelő levelek alapján Strasser Katalint, a ki Makót a gyilkosságra felbujtotta, ma elfogták.

A verseczi összeütközés.

Budapest, jan. 9. (Saj. tud. távirata.) A verseczi vasuti összeütközésnek, mint értesülünk, a hivatalos jelentésnek daczára, mégis vannak kisebb sérültjei is. A nehéz sebesültek száma öt, a kisebb sérülteké pedig nem kevesebb, mint husz. Mint érdekes epizód felemlithető egy 5-6 éves lányka szerencsés megmenekülése. Midőn a kocsi, melyben anyjával ült, összezúzódott, a kis lány a támadt nyílason leesett a vonat alá a hóba. Anyja másfelé dobotott. Sokáig keresték, míg végre egy utas rátalált, két deszka közé volt szorulva, elalélva, de a legkisebb sérülés nélkül feküdt a kocsi alatt.

Dinamit.

Miskolcz, január 9. (Saj. tud. táv.) Az Avashegy egyik pinczéjében három dinamitot találtak. Lukács főkapitány a pinczét lezáratta és a kulcsokat lefoglalta. Soltész polgármester az esetről táviratozott Hieronyminek.

Öngyilkos könyvelő.

Ujvidék, január 9. (Saj. tud. távirata.) Tausch könyvelő, ki tegnap 1100 irtos váltót hamisított és akart értékesíteni, ma a törvényszék börtönében föbelötte magát.

Wekerle és Csáky gr. Bécsben.

Bécs, január 9. (Saját tud. távirata.) Wekerle ma hosszasan tanácskozott Kautzal, meglátogatta Windischgrätz elnököt és Krieghammer hadügyért. Délután Planerrel tanácskozott a valutában. Csákyt

O Felsége délelőtt magánkihallgatáson fogadta, a folyó ügyekről fogadva el az előterjesztéseket. Valótlán az ellenzéki lapok ama hite, mintha a büntető eljárási reformot a korona visszautasította volna. Csáky meglátogatta az új osztrák minisztereket, kik Plener pénzügyminiszterhez hivatalosak ebédre. Wekerle, Csáky és Tisza Lajos szintén hivatalosak.

A Talmud lefordítása.

Bécs, január 9. (Saját tud. távirata.) Az alsóausztriai tartománygyűlés ma elvetette Schneider indítványát, a Talmudnak országos költségen való lefordítása tárgyában.

Elítelt lapszerkesztő.

Prága, jan. 9. (Saj. tud. táv.) A törvényszék Hajn Antal szerkesztőt csendháborítás és erőszakra való bujtogatás miatt nyolcz havi börtönre, havonként egy böjtnappal, elítélte. Védője semmi ségi panaszt adott be. Hajn szerkesztő az Omladina perben is szerepel vádlottként.

Oroszosítás.

Krakkó, jan. 9. (Saj. tud. táv.) Orosz-Lengyelországban legutóbb a kereskedők és iparosok közül több mint ötven személy áttért a katolikus és protestans vallásról a orthodoxra, mert kiutasítással fenyegették őket, ha nem térnének át az orosz hitre.

Az orosz-német kereskedelmi szerződés.

Berlin, január 9. (Saj. tud. táv.) Igen nagyszámú előkelő kereskedő és iparos cég a kormánynak az orosz-német kereskedelmi szerződés ügyében való támogatása végett az érdekelteket gyűlésre egybehívni tervezik azon kívánságuk kifejezésére, hogy a kormány semmiféle befolyásra ne engedje magát a szerződés befejezésétől eltéríteni.

Olasz zavargások.

Róma, január 9. (Saját tud. távirata.) Ruvoiban tegnap komoly zavargások voltak. Felgyújtották a pénzügyörök őrházait, az adóhivatalt és a vámhivatalt, felszaggatták a lóvasut sineit, elvagdalták a táviró drótokat, megtámadták a laktanyákat, mire a csendőrség a zavargók közé lőtt. Tizenkilenc embert letartóztattak. Bariból katonaságot küldtek, azóta nyugodtan vannak a rend helyreállt.

Pápai körlevél.

Nápoly, január 9. (Saj. tud. táv.) A pápa a szicíliai püspökökhöz körlevelet intézett figyelmeztetve őket az egyház és hiveik iránti kötelességeikre. Felszólítja őket, hogy ne avatkozzanak a politikai küzdelmekbe.

Új orosz hajó.

Pétervár, január 9. (Saj. tud. táv.) A tengerészeti hivatal megrendelésére Nikolaeffben a fekete tengeren czirkáló hajórajszakasz számára egy új nagy páncélos hajót építenek.

Orosz zsidók Amerikában.

Pétervár, január 9. (Saj. tud. táv.) Az Egyesült államok itteni képviselője tudatta a kormánnyal, hogy az Oroszországból kiutasított zsidóknak nem engedik meg az ottani letelepedést.

Elhamvadt kiállítási épület.

Chicago, január 9. (Saj. tud. távirata.) A kiállítási képiroépületben tűz ütött ki, mely elhamvasztotta az épületet, oszlopcsarnokot, és a hangversenytermet. Két tüztöltő életét vesztette, a kár meghaladja a százezer dollárt.

KÖZGAZDASÁG.

— Budapest kőbányai sertőskereskedelmi csarnok. 1894. évi jan. hó 8. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48.— krig. Fialal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) — 50.5 krig. Fialal közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 50.—50.5 krig. Fialal könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 48.—49. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 47.5—48.5 krig. — Szarbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—260 kg-ron súlyban) 47.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 45—46 krig. Sertésleltés szám 1894. jan. hó 4-én volt készlet 122,825 darab. 1894. jan. 7-én felhajtott: 5338 db. 1894. január 7-ikén elszállított 989 darab, január 8-án maradt készletben 127,174 db. — A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Szeszüzlet.

— Január 9. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers eszes 52.75, kicsinyben 53.25 hordó nélkül, per 100 liter % beelőrtv: 85 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. — Budapest, január 9. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.35—7.80
	tiszavidéki	"	7.40—7.80
	pestvidéki	"	7.35—7.80
	fehértmegyei	"	7.35—7.80
	bácskai	"	7.45—7.85
észak-magyarországi	"	—	
Rozs	—	csend.	5.55—5.75
Árpa	takarmány	csend.	6.10—6.50
	égetni való	"	6.65—7.50
	sörfőzdei	"	7.90—9.25
Zab	—	csend.	6.70—7.20
Tengeri	bánsági	szilárd	5.25—5.35
	másnemű	"	4.30—4.40
Káposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	4.90—4.70
Szárazgabona külidő	tavasza	szilárd	7.0—7.72
	Buza június 1894	"	7.51—7.53
	ősze	"	—
	Tengeri május-június 1894	lanyha	—
szept-október 1893	"	4.92—4.93	
Zab Budapest sz. tavasza	szilárd	—	
Budapest sz. ősze	"	6.72—6.74	
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
aug.-szeptember 1893	"	—	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. január 9.

Magyar aranyjárdék 4%	116.85
Magyar koronajárdék 4%	94.90
Magyar arany 4 1/2%	125.50
Magyar ezüst 4 1/2%	101.50
Magyar keleti vasút 1878.	122.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeregyorsosjeggy kölcsön	147.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák papírjárdék	98.25
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	118.75
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1040.—
Magyar hitelbank részevény	428.75
Osztrák hitelintézet részevény	556.80
Osztrák-magyar államvasút	310.50
20 frankos arany (Napoleonador)	9.84
Német birodalmi márka	60.75
London	124.—
Páris	49.25

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasabb	legalacsonyabb	legmagasabb	legalacsonyabb
Decz. 30	780.5	778.9	—1.0	—10.8
" 31	75.7	67.8	—2.8	—12.0
Jan. 1	63.0	59.8	—2.7	—09.9
" 2	64.5	60.5	—1.6	—09.4
" 3	66.8	64.7	—7.5	—13.8
" 4	71.6	68.2	—5.7	—13.1
" 5	74.0	73.4	—5.2	—12.8

Hó és nap	Szél		Felhőzet	Észrevétel
	iránya	erőss.		
Decz. 30	E.	3	derült	—
" 31	DK.	6	félderült	reggel köd
Jan. 1	DK.	5	borult	havaz
" 2	EN.	6	borult	hónymok
" 3	EN.	7	borult	este havaz
" 4	EK.	2	borult	kissé havaz
" 5	K.	2	félderült	—

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1894. évi január hó 9-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék. időjárás. vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérséklet C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyoska	— 13°	derült	— 98
Arad	— 4°	borult	— 128
Makó	— 5°	felhős	+ 6
Szeged	— 6°	felhős	+ 26

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. január 9.

A m. kir. folyamterméki hivatal.

Aradvárosi

Évadberlet 101. szám.

színház.

Haviberlet 1. szám.

Szordán, 1894. évi január hó 10-én:

Bolondok estéje.

Eredeti vigjáték 1 felvonásban. Irta: Radó Károly.

SZEMÉLYEK:

Dr. Ujváry Károly	Tompa K.
Helén, neje	Rónaszékiné.
Kováts Aladár	Fenyvessi E.
Mari, szobaleány	Kendy B.
Hordár	Nyilassi.

EZT KÖVETI:

Szerelmi varázsital.

Vig operette 1 felvonásban. Irta: Müller.

SZEMÉLYEK:

Rózi, haszonbérletlő	Margó Z.
Péter	Rácz Gy.
Katicza	Kendy B.
József	Szobenyi A.
Brigitta	Kissné K.
Karczosi	Csatár Gy.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Január 9. —

Fehér Kereszt szálloda: Weiss A. D. kereskedő, Bécs. Goldschmidt Jakab kereskedő, Bécs. Schwimmer Simon magánzó, Temesvár. Urbán Henrik magánzó, Temesvár. Fellegi Lajos, Szeged. Bauer Ernő, titkár, Borossebes.

Vass szálloda: Skála József jegyző, F.-Vasand. Mózes Mihály jegyző, Borossebes. Vikol Gergely birtokos, Drancz. Ausländer Sándor birtokos, Berza.

Nádor szálloda: Petkó Zoltán megyei aljegyző, Temesvár. Ifj. Nágel Gyula földbirtokos, Kovácskása. Lucz Ferencz kir. ügyész, Budapest. Herskovits N. fakeskedő, Zám.

Arany Kulcs szálloda: Kovács János birtokos, Varjas. Ráts Róza cseléd, Varjas. Gutmann János görzmalom tulajdonos, M.-Bodzás. Gelata Pál vasuti alkalmazott Zimbró. Todoreszku Traján kereskedő, Pécska, Dr. Neumann N. ügyvéd, Világos. Papos Endre asztalos, Budapest. Turku Partiné lelkész, Papest.

Vasuti szálloda: Borbáturi Balázs József birtokos Borbátur. Tóth Kálmán gazdász, Kolozsvár. Azzola Márkus irnok, Nadrág. Lövi Ede állatorvos, B.-Csaba. Naschits Mór kereskedő, Gyula.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Van szerencsénk a n. b. vevőinknek és a t. közönségnek háziélettel tudomására hozni, hogy divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi fehérnemű és gyermekjáték üzletünket

a téli idényre

a legjobb és legolcsóbb árukkal felszereltük, a nagy forgalom által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy azokat

olcsóbban mint bárhol

eladjuk. Minden igyekezetünk az, hogy t. vevőinket a legolcsóbb árban kiszolgálhassuk, mert a tervünk

keves haszon, nagy forgalom!

T. vevőink b. pártfogását továbbra is kérjük
Tisztelettel

Kilényi C. és Társa

a kék golyóhoz,

Aradon, Andrassy-tér 20. szám

(Arena-épület.)

78-8

Pécskai járás főszolgabírósahtól.

52 | 894. sz.

26 2-8

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán üresedésbe jött kis-peregi jegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére határidőül **f. évi január hó 14-ikének délelőtti 10 órája** a kis-peregi község-házánál kitűzetik.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy fölszerelt kérvényeiket legkésőbb f. évi január hó 13-ának délutáni 6 órájáig alólirotthoz czimezve bemutassák.

Kelt Pécska, 1894. január 4-én.

Vásárhelyi,
főszolgabíró.

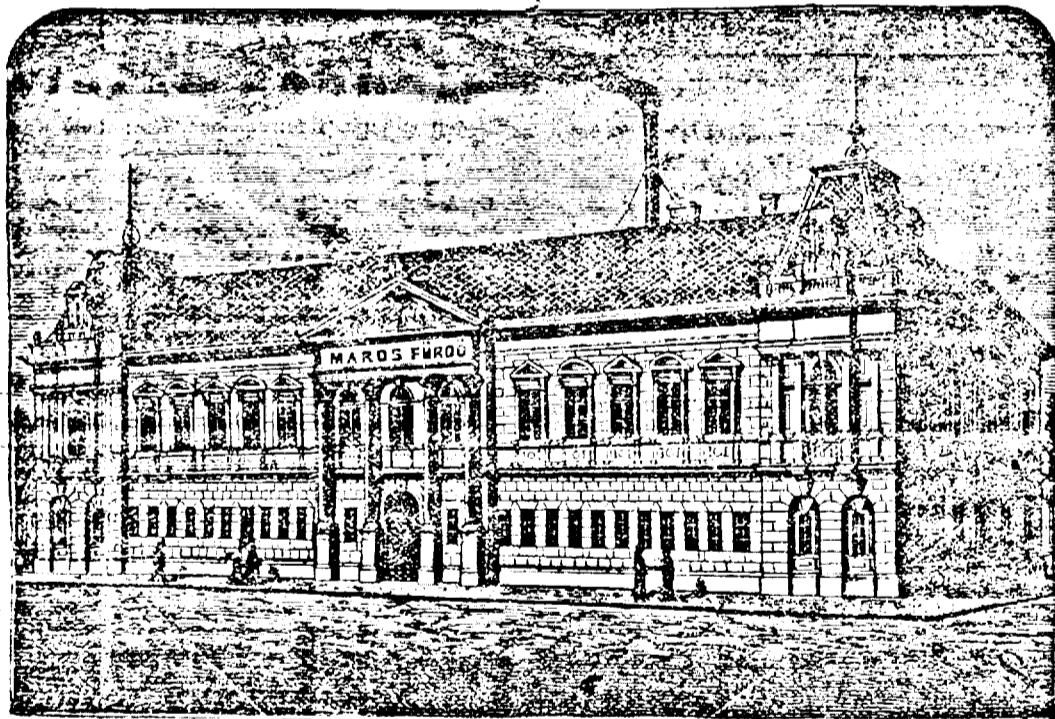
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zibbadságnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja a lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likaosai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék általa egészségünk biztosíttatik.

Hogy ezen ömagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehossunk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ülések és italok mérsékelt árk mellett kiszolgáltatnak
Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.
Uzása-tanítás.	
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.
Uzoda.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.

Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Vas és moor-fürdő.	
Egy személy-jegy	1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Kád-fürdők.	
Ruhával	— frt 50 kr.
Ruha nélkül	— frt 40 kr.
Villany-fürdő.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Külön ruha-díjak.	
1 lepedő vagy palást	7 kr.
1 törölköző	8 kr.
Pénztárnyitás	
nyáron reggel 6 órakor.	
télen reggel 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben az emeletben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utcái, parkjával kikapadott szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.
A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gősfűtés.

524 18-0

Kivágni!

Sok ezer ember szenved a **galandféreg** valamint másféle giliszta bajokban.

A közönség érdekében és soknak kívánatra közlöm ezen betegségnek ismertető jeleit. Giliszták és gilisztarészeknek eltávolodásán kívül megnevezett betegségeket következőképpen lehet megismerni: arczzsin változása, homályos tekintet, kék gyűrűk a szemek körül, letapadó nyelv, emésztési zavarok, étvágyhiány, változóva mohó éhséggel, émelygés, sőt ájulás és szédülés különösen éhgyomorra, egy csomócskának nyakig való feltódulása, nyálka tömörülés, test dagadtsága, gyomorsavak, gyomorégés, gyakori böfögés, kolika, korgás, hullámszerű mozgások, szuró-szívó fájdalmak s a belekben ismétlődő szurások, szivdobogás, vérkeringésben előforduló zavarok, különösen hölgyeknél, többszöri váratlanul beálló fejfájás, buskomorság, életuntság, elkeseredettség. Azért ajánlom ezen könnyű kísérletet megtenni.

Ezen, kik magukat sápkórosoknak, mell-, gyomorbetegeknek továbbá tüdővészben levőknek vélték, az én általam ajánlott kísérlet által kiépültek, miután galandféregbajban szenvedőknek más gyógymód nem létezik, mert csak az egészséges vérképzés helyreállítása természetes gyógymódja minden bajnak.

Ezen ártatlan gyógymód 2 óráig tart csak, a foglalkozás meggátálása nélkül.

Tudakozódásokra csakis levélbélyeg melléklésével adok felvilágosítást. Több mint 1000 köszönő levél bizonyítja említett gyógymódom hasznosságát.

Mohrmann Rich. Emil, Hamburg,

Colonnaden 68. I.

8 1-8

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertára

és művegytani laboratoriuma

Aradon, Szabadságtér.

Szívesen ajánlkozik minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az 8 világrészben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Hager javított receptje, hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szer, ből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppeje Barmely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.
A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs Az arcon mutatkozó szepők, pattanások és májfoltok eltűnésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszept hatásként minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor Kitűnő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pincéjéből. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménesi aszúbor Egy 35 centil. üveg 1 frt 50-kr. alcár.

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 80 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin- és vasoxyd tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek Füst és szag nélkül, vörösfőhér és sárga színben. Egy ka 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-égo, 1 drb 60 kr. 12 perosz égo, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 perosz égo, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezét vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle eredetű rheumás és oszvos fájdalmak ellen igen hirtelen és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenzen gyógyszerek — a pakolási osekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyi anyagot, gázot, szert, és lelkismeretesen telje sítetnek

10 2-1